

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ ТА
ЕТНОЛОГІЇ ІМ. М. Т. РИЛЬСЬКОГО**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Інституту мистецтвознавства,

фольклористики та етнології

ім. М.Т. Рильського НАН України

академік НАН України

Ганна СКРИПНИК

«27» вересня 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО СТЕЙКГОЛДЕРІВ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
ІНСТИТУТУ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ ТА
ЕТНОЛОГІЇ ІМ. М.Т. РИЛЬСЬКОГО НАН УКРАЇНИ**

Київ – 2021

1. Загальні положення

1.1. Положення про стейкхолдерів освітньо-наукової програми (далі – ОП) регламентує взаємовідносини між стейкхолдерами та Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (далі – Інститутом), спрямовані на побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу; забезпечення відповідності умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання потребам заінтересованих сторін і суспільства; врахування бажань та потреб заінтересованих сторін, що досягається через суттєвість, повноту та готовність реагувати.

1.2. Положення розроблено на підставі:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про вищу освіту»;
- ДСТУ ISO 9001 : 2009. Система управління якістю. Вимоги. Національний стандарт України;
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). К.: ТОВ “ЦС”, 2015. 32 с.;
- Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.;
- Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича. Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. 80 с.;
- Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 11.07.2019 р. № 977;
- інших нормативних документів та рекомендаційних матеріалів.

1.3. Положення визначає загальні правові й організаційні засади діяльності стейкхолдерів ОП Інституту.

1.4. Інститут співпрацює із зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами.

Зовнішніми стейкхолдерами є:

- держава, яка визначає пріоритетні напрямки розвитку освіти, окреслює стратегію розвитку пріоритетних галузей, здійснює нормативно-правове регулювання діяльності закладу вищої освіти та основне замовлення на підготовку фахівців вищої освіти через розподіл державного замовлення на підготовку кадрів;
- Національна академія наук України;
- центральні й регіональні органи державної влади, органи місцевого самоврядування;
- роботодавці (великі, середні і малі підприємства і організації різних форм власності та сфер діяльності), які зацікавлені в компетентних фахівцях;
- інвестори, які зацікавлені у розвитку наукових досліджень й інноваційних технологій, та організації-партнери у реалізації державних і міжнародних програм з розвитку освіти і соціуму;
- заклади вищої освіти України та зарубіжжя;

– кадрові агентства, зацікавлені у підборі висококваліфікованих фахівців.

Внутрішніми стейкхолдерами є:

– наукові, науково-педагогічні працівники Інституту,
– фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу Інституту в межах ОП.

1.5. Зовнішні стейкхолдери залучаються з тих установ, з якими Інститут має договір про співпрацю, що у ньому, зокрема, визначено можливість проходження аспірантами асистентської педагогічної практики в межах програми академічної мобільності. Метою залучення зовнішніх стейкхолдерів є проведення експертної оцінки якості ОП.

1.6. Зовнішні стейкхолдери рецензують ОП в частині фахової підготовки, але не втручаються в процедури здійснення освітнього процесу та академічної складової щодо формування результатів навчання із інтегральних та загальноосвітніх компетентностей здобувачів вищої освіти.

1.7. Вплив стейкхолдерів на якість ОП здійснюється через роботу у методичних комісіях щодо оновлення діючої та розроблення нової ОП; надання пропозицій щодо забезпечення її відповідності нормативним документам з освіти та сучасним вимогам ринку праці; надання пропозицій Вченій раді Інституту.

1.8. Інститут реалізує політику єдиної системної комунікації з усіма стейкхолдерами. Комунікація з ними включає короткострокові і довгострокові взаємодії, характер яких визначається пріоритетними напрямками діяльності Інституту.

1.9. Інститут систематично підвищує ефективність співпраці зі стейкхолдерами і власну конкурентоспроможність в умовах сучасного освітнього ринку. Робота Інституту зі стейкхолдерами базується на принципах відкритості, участі, партнерства, довіри, чесності і доступності.

2. Мета і завдання залучення стейкхолдерів до моніторингу і діагностування якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

2.1. Метою залучення стейкхолдерів до моніторингу і діагностування якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є отримання від них об'єктивної інформації щодо очікувань та задоволеності станом освітнього процесу, рівня якості вищої освіти за ОП, забезпечення зворотного зв'язку між усіма учасниками освітнього процесу та розробки пропозицій щодо його покращення.

2.2. Завдання залучення до моніторингу і діагностування якості освітнього процесу та якості вищої освіти стейкхолдерів:

2.2.1. внутрішніх стейкхолдерів:

– сприяти постійному удосконаленню змісту освітніх програм, на яких навчаються здобувачі вищої освіти, шляхом їх систематичного моніторингу;

– підтримувати культуру академічної доброчесності в Інституті на засадах академічної чесності, прозорості, неупередженості та достовірності інформації і дотримуватися етики академічних відносин;

– сприяти розбудові інклюзивного освітнього середовища (покращенню соціально-побутових умов здобувачів вищої освіти) та покращенню матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу тощо;

– сприяти покращенню якості освітньої діяльності, зокрема якості викладання, практичної підготовки, наукової роботи, об'єктивності оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, а також якості програмно-методичних документів тощо.

2.2.2. Зовнішніх стейкхолдерів:

– підтримувати зворотній зв'язок з Інститутом для інформування його про ефективність чинної ОП та надавати пропозицій щодо її удосконалення;

– сприяти розвитку і поглибленню фундаментальних та прикладних наукових досліджень, інноваційної діяльності, освітніх і додаткових послуг, що відповідають світовим стандартам, гарантуванню високої якості навчального процесу та наукових досліджень;

– сприяти співпраці Інституту із провідними академічними й освітніми установами для створення і розвитку продуктивних зв'язків з ринком праці та освітянським простором у питаннях розроблення та впровадження інноваційних технологій в науці, управлінні та навчальному процесі.

2.2. Інтересами та очікуваннями стейкхолдерів ОП Інституту є:

– для держави – розвиток якісної освіти полягає у підготовці майбутніх фахівців різних галузей, різнобічній і сучасній підготовці громадян до викликів і ризиків сучасності і майбутнього, їх патріотичному вихованні, толерантності, знятті соціальної напруги і мінімізації конфліктів, подоланні соціальних проблем, зокрема, безробіття і бідності;

– для здобувачів освіти – можливість отримання сучасної та якісної освіти, сприятливих умов для особистісного розвитку і навчання, задоволення запитів щодо самореалізації в суспільстві;

– для науково-педагогічних, наукових працівників, інших співробітників Інституту – можливість особистісної самореалізації і розвитку наукових інтересів, гарантії зайнятості, гідні умови праці, матеріальне, інформаційне і технічне забезпечення освітньої і наукової діяльності, можливість підвищення кваліфікації;

– для замовників освітніх послуг – задоволення запитів в отриманні якісної освіти, відкритості і доступності інформації, прозорості конкурсних процедур.

2.3. Завдання стейкхолдерів:

2.3.1. Внутрішніх стейкхолдерів:

– об'єднувати зусилля всіх зацікавлених груп для реалізації Інститутом своєї місії і стратегії розвитку, покращення якості освітніх послуг, встановлення партнерських відносин;

– формувати академічну спільноту на принципах академічної доброчесності, відкритості, прозорості, законності, підзвітності, неупередженості та достовірності інформації;

– сприяти налагодженню довірчих стосунків всередині Інституту між всіма учасниками освітнього процесу та між Інститутом й усіма зовнішніми і внутрішніми групами впливу;

- систематично взаємодіяти із усіма учасниками освітнього процесу з метою управління ризиками;
- сприяти покращенню побутових умов здобувачів вищої освіти та науково-методичного і матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;
- брати участь у моніторингу якості нормативних документів (ОП, робочих програм навчальних дисциплін, методичного забезпечення освітнього процесу);
- комплексно взаємодіяти із зовнішніми стейкхолдерами з метою забезпечення конкурентоспроможності Інституту, створення його репутації і формування іміджу на ринку освітніх послуг;
- впливати на покращення якості освітньої діяльності та якості викладання навчальних дисциплін, практичної підготовки, наукової роботи;
- регулярно підвищувати рівень професійної кваліфікації для забезпечення якості освітніх послуг.

2.3.2. Зовнішніх стейкхолдерів:

- налагоджувати ефективний діалог із Інститутом для забезпечення безперервних консультацій, моніторингу та оцінки залучення стейкхолдерів у політику формування стратегій розвитку, співмірних зі стратегіями розвитку освіти і соціуму в цілому;
- сприяти утвердженню у суспільстві принципів відкритості, участі, партнерства, довіри, чесності і доступності у соціальних комунікаціях між різними групами впливу;
- сприяти проходженню виробничих практик та ознайомленню з інноваціями в галузі освіти;
- систематично комунікувати із внутрішніми стейкхолдерами з метою формування іміджу Інституту на ринку освітніх послуг та з питань удосконалення системи соціальної відповідальності Інституту;
- надавати пропозиції щодо покращення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти та необхідних компетентностей для опанування інноваціями у сфері наукових розробок;
- формувати позитивну громадську думку про Інститут і сприяти розвитку його іміджевого потенціалу і створення репутації на ринку освітніх послуг, працюючи на упередження репутаційних ризиків і реагуючи на актуальні виклики.

3. Порядок визначення стейкхолдерів

3.1. Стейкхолдери є особами, групами осіб чи організаціями, які впливають на освітню діяльність та/або можуть бути пов'язані з освітньою діяльністю Інституту, товаром чи послугами та/або результатами щодо питань, які повинні вирішуватися в рамках взаємодії.

Стейкхолдери освітньої діяльності Інституту визначаються:

- за впливом на освітню діяльність (високий; середній; низький вплив);
- за ступенем інтересу до освітньої діяльності та результатів навчання (висока; середня; низька зацікавленість);
- за підтримкою освітньої діяльності та результатів навчання (підтримка; протидія).

3.2. Стейкголдерами, зацікавленими у підготовці конкурентоспроможного людського капіталу, є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, громадські організації, освітні та наукові заклади, бізнес-структури тощо.

3.3. Стейкголдерами, що беруть участь в освітньому процесі, є: абітурієнти, здобувачі вищої освіти, слухачі, які підвищують кваліфікацію, випускники, органи публічної влади, інші організації, підприємства, установи, що направляють кадри на навчання або структури, де здобувачі вищої освіти проходять практику.

3.4. Стейкголдери щодо створення освітнього продукту визначаються за внутрішнім та зовнішнім середовищем.

3.4.1. У зовнішньому середовищі стейкголдери визначаються:

- відносно ресурсів, що надаються для здійснення діяльності Інституту;
- відносно системи правил, що регламентують діяльність Інституту;
- як замовники навчання (для отримання вищої освіти та/або підвищення кваліфікації);
- як конкуренти.

3.4.2. У внутрішньому середовищі стейкголдери визначаються:

- за впливом на освітній процес (викладачі, завідувачі відділів, дирекція);
- за впливом на регламентацію освітнього процесу (керівництво, проектні групи, адміністративний персонал і т. д.);
- внутрішні громадські групи (Рада молодих учених, Рада випускників, профспілка і т. д.).

4. Напрями впливу стейкголерів щодо забезпечення якості реалізації ОП

4.1. На рівні роботи Інституту стейкголдери мають право впливати на:

- процес надання якісної освіти та забезпечення сприятливих умов навчання;
- публічність та прозорість управлінської, організаційної та кадрової інформації (наявність уніфікованої інформаційної системи на сайті Інституту);
- удосконалення майбутнього суспільства шляхом соціалізації аспірантів;
- організацію та вдосконалення умов вступу;
- адаптацію здобувачів вищої освіти до сучасного академічного життя;
- оптимізацію і вдосконалення інформаційних ресурсів навчального закладу;
- прозорість конкурсів;
- діяльність, спрямована на вдосконалення роботи Інституту (Вченої ради Інституту, наукових відділів, дирекції, Ради молодих учених, Ради випускників, відділу кадрів, аспірантських гуртожитків тощо);
- зв'язок із потенційними роботодавцями, організацію працевлаштування випускників;
- підготовка спеціалістів високої кваліфікації;
- створення груп та комісій з питань етики та академічної доброчесності, шляхом сприяння академічній доброчесності (формування академічної

спільноти, несумісної з корупцією, академічним плагіатом, фальсифікацією, списуванням, обманом, хабарництвом, необ'єктивним оцінюванням тощо).

4.2. На рівні роботи Інституту стейкхолдери мають право впливати на:

- процес розробки, систематичний контроль, періодичне ознайомлення з ОП;
- оцінку рівня компетенцій викладацького складу: професійних характеристик, педагогічної діяльності, науково-дослідної, навчально-методичної та організаційної роботи, міжнародної співпраці тощо;
- якість методичного забезпечення навчальних дисциплін;
- вибір методів навчання та виховання під час проведення навчальних дисциплін;
- якість і об'єктивність оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо компетенцій, зазначених в освітній програмі;
- якість матеріально-технічної бази спеціальності;
- якість процесу набуття практичного досвіду здобувачами вищої освіти;
- забезпечення справедливості при формуванні рейтингів успішності аспірантів, вирішенні питань щодо відрахування здобувачів вищої освіти;
- якість наукової роботи та можливість участі здобувачів вищої освіти у академічній мобільності, наукових проєктах, конференціях, публікаціях тощо.

4.3. Здобувачі вищої освіти Інституту мають право брати участь в обговореннях, опитуваннях, анкетуваннях, висловлювати власні оцінки та пропозицій, брати на себе відповідальність і впливати на забезпечення належного рівня якості освіти.

5. Організація діагностики якості освітнього процесу та якості вищої освіти стейкхолдерами

5.1. З метою координації діяльності здобувачів вищої освіти, керівництва Інституту, інших стейкхолдерів, направленої на удосконалення та покращення якості підготовки майбутніх фахівців, створення партнерства між учасниками освітнього процесу, в Інституті формується робоча група (далі – РГ) ОП.

5.2. До складу РГ входять: завідувачі відділів Інституту, вчений секретар Інституту, завідувач відділу кадрів Інституту, гарант освітньої програми, заступник директора Інституту, інші працівники Інституту, які мають стосунок до реалізації ОП, випускники Інституту.

5.3. РГ здійснює:

- визначення стейкхолдерів та періодичності перегляду реєстру стейкхолдерів;
- розробку стратегії та визначення механізмів взаємодії і комунікації з ключовими стейкхолдерами в межах посадових повноважень, правил внутрішнього розпорядку та доступних комунікаційних інструментів для членів РГ;
- обґрунтування механізму впровадження результатів взаємодії та комунікації у внутрішнє середовище та оцінки їх результативності.

5.4. Склад РГ затверджується Вченою радою Інституту.

5.5. РГ обговорює питання та пропозиції стейкхолдерів, які стосуються освітнього процесу.

5.6. Адміністрування заходів щодо змін у внутрішньому середовищі, які запропоновані РГ, здійснюється структурними підрозділами в рамках їх повноважень.

5.7. Вивчення думки стейкхолдерів щодо покращення якості вищої освіти в Інституті може здійснюватися за допомогою:

- опрацювання відгуків/рецензій на ОП;
- опитування;
- анкетування;
- бесіди, дискусії;
- публічних виступів;
- круглих столів тощо.

5.8. Організація опитувань передбачає методичне забезпечення і підтримку, опрацювання, аналіз і представлення результатів опитування у вигляді звітів і презентацій. Організацію опитувань здійснюють відповідальні особи на різних організаційних рівнях системи забезпечення якості освіти шляхом застосування електронних анкет (на офіційних електронних ресурсах Інституту) або друкованих анкет з подальшою їх обробкою.

5.9. Порядок проведення планових опитувань:

- розробка змісту та форми опитувальника (анкети) РГ ОП;
- розробка та погодження програми, плану та графіку проведення опитування;
- безпосереднє опитування стейкхолдерів та обробка і аналіз результатів;
- формування звіту за результатами опитування та інформування про них учасників освітнього процесу;
- формування пропозицій щодо врахування результатів опитування з метою підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

5.10. Позапланові опитування проводяться для вирішення поточних завдань, що виникають у процесі освітньої діяльності, за відповідними розпорядженнями. Здобувачі мають право ініціювати проведення власних опитувань з метою покращення і удосконалення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Адміністрація Інституту зобов'язана забезпечити прозорість і публічність опитувань здобувачів.

5.11. Участь здобувачів у процедурах забезпечення та покращення якості вищої освіти передбачає їх співпрацю з відповідальними за певну процедуру і захід, зокрема директором, заступником директора, завідувачами відділів, ученим секретарем Інституту, гарантом освітньої програми, науково-педагогічними працівниками (викладачами) та ін.

5.12. Під час опитування стейкхолдери зобов'язані надавати правдиву інформацію щодо предмету дослідження.

5.13. Звіт про результати опитування стейкхолдерів щодо забезпечення якості освіти має розглядатися на засіданнях РГ ОП або вчених радах Інституту. Контроль за виконанням рішень покладається на відповідні структурні підрозділи Інституту. Стейкхолдери мають бути поінформовані про врахування їх пропозицій щодо удосконалення процесів забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

5.14. Реалізація заходів щодо удосконалення процесів забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здійснюється шляхом інформування відповідних структурних підрозділів Інституту щодо недоліків та проблем, виявлених під час опитування стейкхолдерів, публічного висвітлення результатів цієї діяльності (зокрема на сайті Інституту).

6. Вимірювання та оцінка результатів взаємодії зі стейкхолдерами

6.1. Участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення та покращення якості освіти відбувається через їх співпрацю з відповідальними за певну процедуру.

6.2. Моніторинг та оцінювання впровадження змін у внутрішньому середовищі Інституту за результатами взаємодії зі стейкхолдерами відбувається на основі документів, що регламентують дану діяльність в Інституті.

6.3. Вимірювання і аналіз результатів взаємодії із стейкхолдерами, включаючи опитування здобувачів вищої освіти щодо окремих компонентів освітньої діяльності Інституту, здійснюється керівниками та членами проектної групи (РГ ОП), гарантом освітньої програми, завідувачами відділів, а також ініціативними групами внутрішніх стейкхолдерів.

6.4. Структурні підрозділи Інституту (наукові відділи, відділ кадрів та наукова частина) за відповідними напрямками діяльності повинні:

- обмінюватися інформацією щодо проблемних питань процесів забезпечення якості вищої освіти з оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з внутрішніми стейкхолдерами на рівні відповідальності (структурні підрозділи Інституту);

- упроваджувати пропозиції стейкхолдерів та публічно висвітлювати результати їх діяльності.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення вводиться в дію з дня його схвалення Вченою радою Інституту.

7.2. Зміни і доповнення до цього Положення схвалюються Вченою радою Інституту.

*Затверджено
на засіданні вченої ради
Інституту мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М.Т.Рильського НАН України
27 вересня 2021 р. (Протокол № 9).*